

Analyse av risiko og sårbarhet (ROS-analyse) og beredskapsplan for Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 i Bærum kommune

Rødt – stor konsekvens

Gult – middels konsekvens

Grønt – ubetydelig konsekvens

Nr.	Uønsket hendelse	Beskrivelse og konsekvenser	Aktiviteter/tiltak
1.	Programvaren EVA er hacket.	Det knyttes tvil og manglende tillit til valggjennomføringen og valgresultatet	<p>Valgsystemet EVA består av 2 deler; Eva Skanning og Eva Administrasjon. Staten har ansvar for å utvikle og drifte en sikker digital skannerløsning som stilles til disposisjon for alle landets kommuner.</p> <p>Staten har ansvar for skriftlige veiledninger om hvilke fysiske og tekniske sikkerhetstiltak som bør iverksettes ved bruk av EVA Skanning. Kommunen følger rutiner nøye.</p> <p>DigIT utarbeider egen ROS-analyse.</p>
2.	Brann	<p>Brann i forhåndsstemmemottak, valglokale eller tilstøtende rom. Valglokalet kan ikke lenger benyttes.</p> <p>Brann i sentralt lager der ubrukte stemmesedler oppbevares.</p>	<p>Stemmestedsansvarlig må på forhånd gjøre seg kjent med stedets brannrutiner og rømningsveier. Varsle, redde og slukke.</p> <p>Evakuere, sikre valgurner, oppbevare dem forsvarlig utendørs. Gi utpekte personer ansvar for å passe på materiellet.</p> <p>Varsle valgorganisasjonen. Vurdere om stemmegivningen må avsluttes og velgere henvises til øvrige valglokaler.</p> <p>Ikke lagre alle stemmesedler på ett sted. Kjøre stemmesedlene ut til de forskjellige lokalene slik at de spres.</p>

Nr.	Uønsket hendelse	Beskrivelse og konsekvenser	Aktiviteter/tiltak
		<p>Brann i avgitte stemmesedler.</p> <p>Brann i server</p>	<p>Sørge for et sentralt reservelager med stemmesedler. Varsle valgorganisasjonen. Vurdere omfang og muligheter sammen med valgstyret og valgstyrets leder. Dersom stemmegivninger er ødelagt, må det vurderes om velger gis anledning til å stemme på nytt/eventuelt omvalg.</p> <p>DigIT utarbeider egen ROS-analyse.</p>
3.	Tap av avgitte stemmesedler f.eks i forbindelse med transport	Sabotasje, brann, hærverk, bilulykke	<p>Sikre avgitte stemmesedler så godt som mulig i forseglet emballasje.</p> <p>To personer ved transport.</p> <p>Begrense informasjon om oppbevaringsmetode (forhåndsstemmer)</p> <p>Hyppig innhenting av avgitte forhåndsstemmer til sentralt, sikkert lager.</p> <p>Ulykke meldes valgstyret snarest, alternativ transport vurderes. Dersom stemmegivninger er ødelagt, må velger gis anledning til å stemme på nytt/eventuelt omvalg.</p>
4.	Strømbrydd	<p>Strømbrydd i valglokale og/eller på forhåndsstemmemottak.</p> <p>Valglokalet kan ikke lenger benyttes.</p>	<p>Eiendom informerer i god tid Hafslund skriftlig om tid og sted for stemmegivningen. Det registreres automatisk varsling fra Hafslund vedrørende strømbrydd i områder med valglokaler.</p> <p>Vaktmester kontaktes, vurderer om lokalet kan benyttes videre med tanke på lys- og temperaturforhold. Ansvarlig fra DigIT kontaktes.</p> <p>Stemmestyret tar i bruk rutiner for beredskapsstemmegivning.</p>

Nr.	Uønsket hendelse	Beskrivelse og konsekvenser	Aktiviteter/tiltak
		Datasytemer går ned.	<p>Varsle valgorganisasjonen. Vurdere om stemmegivningen må avsluttes og velgere henvises til øvrige valglokaler. Hafslund kontaktes. Valgorganisasjonen har oversikt over valglokaler med nødaggregat. Rådhuset er koblet opp med strømaggregat.</p> <p>DigIT utarbeider egen ROS-analyse.</p>
5.	EVA-programmet fungerer ikke. Datasytemer er nede.	<p>Valggjennomføringen tar lengre tid med fare for kødannelse.</p> <p>Dette punktet er kritisk (rødt) kun dersom problemet vedvarer over tid.</p>	<p>Beredskapsrutinen tas i bruk.</p> <p>Erfaringer tilsier at valgsystemet straks er tilbake, valgmedarbeidere må være tålmodige. Prøv en restart av maskinen.</p> <p>Kontakt systemleverandør Valgdirektoratet.</p> <p>DigIT har rutiner ved bortfall som ivaretar oppetid.</p> <p>I forbindelse med valg så vil DigIT ha følgende beredskap rundt kommunikasjon:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Telenor Bredbånd 3-4 G løsninger 2. ICE nett bredbånd mobil bredbånd 3. Kommunes egen fibernett (Kablet og trådløs)
6.	Skanner virker ikke under opptelling	<p>Teknisk feil på skanner</p> <p>Kommunens nettverk er nede</p> <p>Vanskeliggjør opptellingen</p>	<p>DigIT utarbeider egen ROS-analyse.</p> <p>DigIT har ansvar og er tilstede ved opptellingen.</p> <p>DigIT har rutiner ved bortfall som ivaretar oppetid.</p> <p>Låne reserveskannere (Dokumentsenteret og/eller Regnskapsenheten).</p>

Nr.	Uønsket hendelse	Beskrivelse og konsekvenser	Aktiviteter/tiltak
			<p>Ha stor fokus på sikkerhet. Formalisere samarbeid med annen kommune om at man bistår hverandre ved behov.</p>
7.	Sabotasje mot valglokalene i Bærum rådhuset valgnatten.	<p>Valglokalene i rådhuset blir utilgjengelig for valgorganisasjonen.</p> <p>Skader på lokalet og utstyr.</p>	<p>Ha stor fokus på sikkerhet. Sikkert, låsbart og uforstyrret rom/lokaler med begrenset adgang.</p> <p>Vakt i sentralt lokale på valgnatten vurderes.</p> <p>Formalisere samarbeid med annen kommune om at man bistår hverandre ved behov? For eksempel med Asker.</p>
8.	Måten valgmateriell oppbevares på er ikke trygg	<p>Brukte og ubrukte stemmesedler kan bli blandet, stempler, urner på avveie osv</p> <p>Kan skape mangel på tillit til valgordningen og valgresultatet.</p>	<p>Følge rutiner for sikkert mottak av valgmateriell. Holde orden i utlevert materiell.</p> <p>Følg rutinen for at mottatte stemmer og ubrukte stemmesedler ALDRI oppbevares i samme rom.</p> <p>Sikker oppbevaring av valgmaterialiet i valglokalene Låsbart og sikkert lagerrom for mottatt materiell før valgdagen, også for oppbevaring av IT-utstyr. Koordineres mellom Eiendom og DigIT.</p> <p>Låsbart, sikkert rom for oppbevaring av mottatte stemmer med begrenset adgang. Stemmestyrets leder må påpeke viktigheten av dette for medarbeiderne ved begynnelsen av valgdagen. Denne beredskapsplanen går gjennom på opplæringen.</p>

Nr.	Uønsket hendelse	Beskrivelse og konsekvenser	Aktiviteter/tiltak
9.	Frafall av valgmedarbeidere i større eller mindre utstrekning, for eksempel ved sykdom, influensautbrudd o.l.	<p>Valgorganisasjonen har ikke lenger tilstrekkelig med personell til å gjennomføre valget.</p> <p>Vanskeliggjør valggjennomføringen, mye ekstraarbeid og ansvar på medlemmer som fortsatt deltar.</p>	<p>Trinn1: Det planlegges med valglokaler som er godt bemannet.</p> <p>Rådmannen anmoder flere ansatte i administrasjonen om å melde seg til reserveliste. Rådmannen gir beskjed til tjenesteledere om at det kan bli nødvendig å beordre ansatte.</p> <p>Anmode alle våre folkevalgte som ikke står på liste til valget om å melde seg til valgdagen. Partienes gruppeledere kan brukes som ressurser for å skaffe folk.</p> <p>Slekt og venner: Kommunens ansatte rekrutterer fra egne rekker.</p> <p>Trinn 2, siste utvei: Beordring.</p>
10.	Mangel på materiell som f.eks stemmesedler, konvolutter, rekvisita	Vanskeliggjør valggjennomføringen	<p>Valglokalene kontrolleres i løpet av helgen før valgdagen.</p> <p>Materiellet kontrolleres også av stemmestyrets leder før åpning av valget, eventuelle mangler kan raskt suppleres.</p> <p>Ha reservelaget i Rådhuset klart for rask utkjøring (beredskap transport).</p>
11.	Aksjoner mot partiers stemmesedler.	<p>Velger tar med hele bunken til et parti og forlater valglokalet.</p> <p>Velger blander stemmesedler eller velger retter/skriver på stemmesedler som blir igjen i avlukket.</p> <p>Neste velger finner ikke alle</p>	<p>Følge rutinen for kontinuerlig kontroll av lokaler/avlukker og påfyll av stemmesedler – full oversikt over materiellbeholdning.</p> <p>Sentralt reservelager.</p>

Nr.	Uønsket hendelse	Beskrivelse og konsekvenser	Aktiviteter/tiltak
		stemmesedler i valgavlukket	
12.	Stempel på avveie	<p>Stempel stjeles – stemmesedler kan stemples av uvedkommende.</p> <p>Stempel blir borte/mistes.</p>	<p>Kontroll ved valgurnene ved mottak av stemmesedler stopper dette.</p> <p>Stemplene nummereres.</p> <p>Følge rutinen for kontroll av utleverte stempler i forseglet pose både ved valgdagens begynnelse og ved innlevering ved valgdagens slutt. Valgorganisasjonen kontrollerer ved mottak i rådhuset. Ved avvik må stemmestyrets leder dra tilbake til lokalet og lete.</p>
13.	Trafikkø og kaos.	<p>Det kan bli trafikkø, kork og kaos på veiene rundt valglokalene, samt tilhørende parkeringsplasser, både på grunn av et stort antall biler, feilparkeringer osv.</p>	<p>Vei og trafikk utarbeider skilt- og parkeringsplan for hvert enkelt valglokale.</p> <p>Vei og trafikk stiller med trafikkdirigenter ved våre største og mest utfordrende lokaler.</p> <p>Det er vakter utenfor valglokalene som bistår med parkering mm.</p> <p>Oppfordre valgmedarbeidere, ansatte og elever om å benytte kollektivtilbud, slik at de ikke opptar parkeringsplasser valgdagen.</p> <p>Utarbeide informasjon over hvert valglokale med kollektivtilbud. Legges på nettsidene, og på valgsidene i Bæringen.</p> <p>Vurdere å henvise velgere til annet valglokale. Valgfunksjonærene ved det enkelte lokale må ha kunnskap om nærmeste alternative valglokale, samt veibeskrivelse dit.</p>

Nr.	Uønsket hendelse	Beskrivelse og konsekvenser	Aktiviteter/tiltak
14.	Truende velgere	Velgere eller andre opptrer truende	<p>Stemmestyrets leder håndterer saken.</p> <p>Politiet varsles ved behov.</p> <p>Valgorganisasjonen kontaktes.</p> <p>Nødnummer fremgår av instruks.</p>
15.	Mangelfull kommunikasjon med stemmelokalene	Ivareta behov for å gi beskjed raskt, gi korrigerende meldinger osv	<p>Stemmestyret skal disponere mobiltelefoner.</p> <p>Lokalene har nødvendige telefonnummer til valgstyrets leder, nestleder samt valgorganisasjonen.</p> <p>Mulighet for gruppekontakt via Mobilise.</p>
16.	Henvendelser fra pressen som ikke blir besvart.	<p>Kritikk eller uheldig omtale i presse.</p> <p>Omdømmeutfordringer</p>	<p>Det må være tydelig avklart på forhånd hvem som skal svare på medie henvendelser og hvordan ansvarsfordelingen skal være mellom disse.</p> <p>Kurs i mediehåndtering for valgstyrets sekretær.</p> <p>Husk at man kan ta en intern avklaring før man svarer pressen. Alle henvendelser må ikke besvares på stående fot.</p> <p>Opptre profesjonelt og nøytralt.</p>
17.	Mangelfull rapportering av resultater	Offentliggjøring av valgresultat kan blir forsinket.	<p>Følg skriftlig rutine for rapportering i EVA til Valgdirektoratet.</p> <p>Back-up: flere personer må kjenne rutinen for rapportering og være utpekt som back-up. Stedfortrederoversikt.</p>

Nr.	Uønsket hendelse	Beskrivelse og konsekvenser	Aktiviteter/tiltak
18.	Feil og mangler ved stemmestyrets møtebok.	Det kan bli differanse mellom registrert manuell opptelling i valglokalet og opptellingresultat i skannere som må forklares.	<p>God opplæring.</p> <p>Gjennomgang av møteboken ved mottak i rådhuset for å avklare eventuelle uklarheter med den som har utarbeidet møteboken. Viktig at dette gjøres så raskt som mulig mens informasjonen er friskt i minne.</p>
19.	Medarbeidere som rekrutteres er ikke egnet til oppgaven.	Valgmedarbeider skaper problemer og uro i valglokalet. Omdømmekonsekvenser.	<p>Ikke mulig å kvalitetssikre et så stort antall medarbeidere.</p> <p>God dialog og opplæring med stemmestyrene i forkant, herunder i forhold til hvordan man skal håndtere en slik situasjon, eksempelvis ved å finne andre oppgaver til medarbeideren.</p> <p>Tilgjengelig person i valgorganisasjonen for å avklare om noen skal sendes hjem fra lokalet. For å avklare unødig støy bestemmes det på forhånd at medarbeiderne sendes hjem med lønn.</p> <p>Vara-/beredskapsliste med personer som kan tilkalles på valgdagen.</p>